

Cuprins

1. Condiția filosofiei în lumea contemporană / 11

- 1.1 Viața cotidiană și trebuințe metafizice / 13
- 1.2 Cunoașterea științifică și filosofia. Scientismul / 21
- 1.3 Filosofie și artă / 35
- 1.4 Mitul în filosofie. Nevoia de sacru și retorica publicitară / 37
- 1.5 Filosofia și problema condiției umane / 55

I. Mersul ideilor filosofice

2. Antichitatea și Renașterea / 69

3. Paradigme ale modernității filosofice / 87

- 3.1 Francis Bacon și Descartes / 87
- 3.2 Idealismul german / 92
- 3.3 Succesiunea hegeliană / 99
- 3.4 Pozitivismul / 112
- 3.5 Filosofia vieții și intuiționismul / 123
- 3.6 Filosofia românească / 143

II. Ontologia umanului. Contribuții contemporane

4. Friedrich Nietzsche: critica metafizicii și criza sensului/ 159

5. Fenomenologie și existențialism. Filosofia existenței / 183

- 5.1 Edmund Husserl / 184
- 5.2 Max Scheler / 188
- 5.3 Angoasă și comunicare existențială / 190
- 5.4 Søren Kierkegaard / 195
- 5.5 [Re]sursele disperării / 200
- 5.6 *Dasein* și finitudine (M. Heidegger) / 205
- 5.7 Jean-Paul Sartre / 214
- 5.8 Karl Jaspers / 218
- 5.9 Absurdul și «maxima șansă de om» (A. Camus) / 221

6. Pragmatismul american / 235

- 6.1 Charles Sanders Peirce / 236
- 6.2 William James / 242

7. Ipoteze cu privire la inconștient / 253

- 7.1 Psihanaliza lui Freud / 253
- 7.2 Conștiință, inconștient și acte de limbaj / 261
- 7.3 Matricea stilistică (L. Blaga) / 268

8. Noi strategii teoretico-metodologice / 273

- 8.1 Structuralismul / 273
- 8.2 Semiotica / 280
- 8.3 Hermeneutica / 291
 - 8.3.1 Wilhelm Dilthey / 292
 - 8.3.2 Robin George Collingwood / 294
 - 8.3.3 Hans-Georg Gadamer / 297
 - 8.3.4 Ipoteza complementarității metodologice / 301

III. Filosofia științei

9. Obiectul și problematica gnoseologiei / 311

- 9.1 Considerații istorice / 311
- 9.2 Teoria generală a cunoașterii / 315
- 9.3 Disputa empirism-raționalism / 316
- 9.4 Criticismul kantian / 320
- 9.5 Niveluri de cunoaștere și tipuri de abstractizare / 323

10. Teme și orientări în epistemologia contemporană / 331

- 10.1 Știința – obiect al interpretării și reconstrucției filosofice / 331
- 10.2 Filosofia analitică / 338
- 10.3 Concepția neopozitivistă asupra științei / 345
- 10.4 Falsificaționismul lui Karl Popper / 352
- 10.5 Cotitura realizată de Thomas Kuhn în filosofia științei / 356
- 10.6 Epistemologia deschiderii la experiență (F. Gonsseth) / 361
- 10.7 Epistemologia genetică (Jean Piaget) / 364
- 10.8 Spirit științific modern și obstacole epistemologice / 367
- 10.9 Modele ale raționalității practice / 377
 - 10.9.1 Raționalitatea comprehensivă / 378
 - 10.9.2 Raționalitatea limitată / 381
 - 10.9.3 Modelul incremental / 384
 - 10.9.4 Raționalitatea comunicativă / 386
 - 10.9.5 Raționalitatea transversală / 389

IV. Filosofia culturii

11. Cultură, civilizație, valoare / 395

- 11.1 Generalități introductive / 395
- 11.2 Structura și evoluția culturii / 400
- 11.3 Cultură și civilizație / 405
- 11.4 Cultura și ierarhiile valorice / 408
- 11.5 Specificitatea culturii române / 420

12. Cultura politică / 425

- 12.1 Dispute și distincții conceptuale / 425
- 12.2 Valori politice: libertate vs. egalitate / 435

13. Filosofia religiei / 445

- 13.1 Religia privită ca filosofare / 446
- 13.2 Mari religii / 450
- 13.3 Credință religioasă și comportament economic / 460

14. Filosofia artei / 473

- 14.1 Despre artă în general / 474
- 14.2 Problema creativității artistice / 478
- 14.3 Modelul operei deschise / 481
- 14.4 Utilitatea/inutilitatea esteticii / 488
- 14.5 Dualismul gnoseologic postulat de Benedetto Croce / 492
- 14.6 Teoria estetică a lui Theodor Adorno / 496
- 14.7 Modele structuralist-semiotice și estetică filosofică / 500
- 14.8 Experiența estetică și violența simbolică / 512
- 14.9 Arta și valorile economico-sociale / 516
- 14.10 Realismul și Romantismul / 530
- 14.11 Societatea de consum și kitsch-ul / 543

V. Filosofia moralei

15. Spațiul și rostul moralității / 555

- 15.1 Tipuri de concepții morale / 555
- 15.2 Binele moral / 564
- 15.3 Normele morale / 566
- 15.4 Convingerea morală / 568

- 15.5 Omenia / 570
- 15.6 Succesul / 573
- 15.7 Fericirea / 575
- 15.8 Sensul vieții / 577

16. Teorii etice / 581

- 16.1 Utilitarismul / 585
- 16.2 Etica datoriei / 593
- 16.3 Etica virtuților / 599
- 16.4 Obiecții și alternative / 604

17. Principii etice în era științei / 609

- 17.1 Bioetica / 611
- 17.2 Etica lui Robert Misrahi / 613
- 17.3 Etica și competența comunicațională / 617
- 17.4 Gândirea de grup și comportamentul etic / 621
- 17.5 Responsabilitatea corporativă / 646